

HISTORIEK VAN DE OOSTENDSE BEIAARDEN

Van de hand van de meester-beiaardier Jean-Pierre HAUTEKIET verscheen in 1988 een "Historiek van de Oostendse Beiaarden", eindwerk aan de Kon. Beiaardschool Jef Denijn te Mechelen.

Het berust in het fonds "Ostendiana" van de Stadsbibliotheek onder het nr. H/351/1.

Norbert HOSTYN

DE ZUSTERS VAN DE H. JOZEF EN DE BROEDERS VAN LIEFDE : TWEE GROTE ONDERWIJSCONGREGATIES IN DE 19E EEUW

door Ivan VAN HYFTE

Wie jubileert, zorgt vaak voor een historiek van de jubilaris. En als dit toevallig een school betreft, is het werk een welgekomen aanvulling op de nog te schrijven geschiedenis van het vrije Oostends onderwijs.

Het (voorlopig) laatste in de reeks ("100 jaar Vrije Visserijschool Paster Pype" 1988, R. DECLEER) zette me er toe aan een overzicht van vestigingen en activiteiten te maken van 2 congregaties die met een mateloze inzet Oostende, in de 19e eeuw, een stuk uit het analfabetisme gehaald hebben.

Wie de geest van hun orde vat, begrijpt hun vormings- en ontwikkelingswerk van kinderen uit de arme volksklasse. Typerend hiervoor is volgende anekdote. Toen pastoor-deken SLOSSE in 1840 de Broeders vroeg "om een school special alwaer de treffelijke borgerskinderen kunnen onderwezen zijn in het Vlaamsch, Fransch, Engelsch, Duytsch, in de letterature, historie, géographie, astronomie, mathématiques en bijzonderlijk in den koophandel, alsook in de eerste beginselen van het latin..." (uit "De Broeders van Liefde" deel II p. 117), wilden zij zich beperken tot de volksjeugd en wezen dit voorstel af.

Helemaal in die lijn is de figuur van een PYPE te begrijpen, tegenover zijn "zorgenkinderen". Vissen was immers meer dan met pa de grote vlakke optrekken. Hij werkte dan ook voor zijn visserij-onderwijs samen met Broeder (!) NORBERTUS.

Parallel aan elkaar zijn de betrekkingen tussen de 2 kristelijke onderwijsinstellingen enerzijds en het stadsbestuur anderzijds wat in volle schoolstrijd leidde tot grote moeilijkheden : van gedwongen verhuis tot het verlaten van Oostende.

Toen op 28 mei 1877 de gemeenteraad het contract met de Zusters opzegde, verlieten die gedwongen hun school in de Witte Nonnenstraat. Hun kapel, klassen, refter en hof aldaar, alles werd ingenomen en afgesloten... De Broeders hakten de knoop helemaal door toen de liberale Dr. DE JUMNÉ en de vrijzinnige pers het hen al te lastig maakten : zij verlieten in 1867 een tijd Oostende om in Izegem (nu het St.-Jozefscollege) te openen.

BROEDERS VAN LIEFDE

1837	Kerk- en Ooststraat	"Huis Sint Pieter	<ul style="list-style-type: none"> - vroegere klooster van Zwarte Zusters (sedert 1537) - kosteloze volksschool voor jongens - nu = Albertschool
1855	Fregatstraat		<ul style="list-style-type: none"> - geopend op verzoek van het Sint-Vincentiusgenootschap - scheepsjongensschool voor de handelsmarine en visserij - kosteloos

van 4-11-1877 tot 23-9-1879 : in Izegem			
1879	Stockholm-	"Sint Vincentius-school"	<ul style="list-style-type: none"> - ook genaamd : "d'Hofschole" - 1887 : uitbreiding met uitgang in de Constantinopelstraat (= Ieperstraat) - onder de leerlingen : veel visserskinderen - daarom 1 klas werd vissersklas o.l.v. Br. Norbertus (bleef bestaan tot 1893) waar ALGEMENE VAKKEN werd gegeven
1888	Wellingtonstraat	"Vakschool voor Visschers"	<ul style="list-style-type: none"> - Paster Pype verwierf er een geschikt gebouw voorbehouden aan PRAKTIJK
1893	Kleine Kaaistraat	"Sint Andreas Vrije Visschers-school"	<ul style="list-style-type: none"> - gewone lagere jongensschool met daarin : 2 klassen, uitsluitend voor opleiding van visserskinderen

ZUSTERS VAN DE H. JOZEF

1838	Witte Nonnenstraat	"Huis van het kind Jesus"	<ul style="list-style-type: none"> - bewaarschool + lagere school - 1848 = betalende klassen voor de burgerij - kantwerkschool (tot 1864)
1859	Vrijhavenstraat		<ul style="list-style-type: none"> - in een gebouw dat eigendom was van reder DE BONINGE - niet-betalende school voor volkskinderen
1863	Kaaistraat	"Huis van het Heilig Hart"	<ul style="list-style-type: none"> - jongens (tot 9 jaar) + meisjes - ook bewaarschool
1877	Sebastianstraat	<p>A)"Franse School"</p> <p>B)"Katholieke Kring" = de "Cirkel"</p>	<ul style="list-style-type: none"> - was de achterzijde van hun gebouwencomplex in de Witte Nonnenstraat - <u>betalende</u> sectie - nu = de "Familia" - gekocht door pastoor THOMAS - <u>niet betalend</u> - was hospitaal tot 1874 - nu = "Museum voor Religieuze kunst"
1893	A. Pieterslaan	"Huis St.-Jan Bergmans"	<ul style="list-style-type: none"> - de uitbreiding van de stad met een nieuwe parochie St.-Jozef (1889) heeft hier een rol gespeeld
1895	Fortstraat	"Huis Sinte-Cecilia"	<ul style="list-style-type: none"> - 2 huisjes waar de zusters van het Hazegras les kwamen geven